

הַלְבוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנִי וְנִטְע רְבָעִי פָּרָק ו

א. מַעוֹת חֲלִין וּמַעוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנַתְפָּזְרוּ, וְלִקְט מִכָּאן וּמִכָּאן מֵה שְׁלֵקֵט, לִקְט לְמַעֲשֵׂר עַד שִׁישְׁלִים; וְהַשָּׂאָר חֲלִין. וְאִם בְּלֹל וְחָפֵן, אוֹ שְׁלֵקֵט מִצַּד אֶחָד, וּמִצָּא חֶסֶר הָרִי זֶה לְפִי חֲשָׁבוֹן.

ב. פִּיצָד: הָיוּ מֵאֲתִים מַעֲשֵׂר שְׁנִי, וּמֵאָה חֲלִין, נִתְפָּזְרוּ וּבִלְלָן וְחָפֵן הַכֹּל, נִמְצְאוּ מֵאֲתִים וְשִׁבְעִים הָרִי מֵאָה וּשְׁמוֹנִים מֵהֵן מַעֲשֵׂר, וְתִשְׁעִים חֲלִין. זֶה הַכֹּלל הַמְתַּלְקָטִין, לְמַעֲשֵׂר שְׁנִי; וְהַנִּבְלָלִין, לְפִי חֲשָׁבוֹן. וּמִתְנֶה וְאוֹמֵר: אִם אֵלּוּ שְׁבִידֵי הֵן הַמַּעֲשֵׂר, הַשָּׂאָר חֲלִין; וְאִם הֵן חֲלִין, הָרִי מַעוֹת הַמַּעֲשֵׂר בְּכֹל מְקוֹם שֶׁהֵן מְחַלְלִין עֲלֵיהֶם.

ג. סָלַע שְׁלַמַּעֲשֵׂר שְׁנִי וְשִׁלְחֲלִין שְׁנַתְעָרְבוּ מִבֵּיא בְּסָלַע מַעוֹת, וְאִפְלוּ מַעוֹת נַחֲשֶׁת, וְאוֹמֵר סָלַע שְׁלַמַּעֲשֵׂר שְׁנִי בְּכֹל מְקוֹם שֶׁהוּא, מְחַלֵּל עַל הַמַּעוֹת הָאֵלּוּ; וְאַחֵר כֶּךָ בּוֹרֵר אֶת הַיָּפֶה שֶׁבִּשְׁתִּיהֶן וּמְחַלֵּל הַמַּעוֹת שֶׁלְנַחֲשֶׁת עֲלֵיהָ, וְתַחֲזֹר הַסָּלַע הַיָּפֶה לְמַעֲשֵׂר.

ד. הָאוֹמֵר לִבְנוֹ מַעֲשֵׂר שְׁנִי בְּזוּיֹת זֹו, וְנִמְצְאָת בְּזוּיֹת אַחֲרֵת הָרִי אֵלּוּ חֲלִין; אָמַר לוֹ הָרִי שֵׁם מְנָה, וּמִצָּא מֵאֲתִים הַשָּׂאָר חֲלִין; הָרִי שֵׁם מֵאֲתִים, וּמִצָּא מְנָה הָרִי הִיא חֲלִין. הַנִּיחַ מְנָה מַעֲשֵׂר וּמִצָּא מֵאֲתִים, מֵאֲתִים וּמִצָּא מְנָה אִפְלוּ הָיוּ בְּשְׁנֵי כִּיסִּין, הַכֹּל חֲלִין.

ה. אָמַר לוֹ אָבִיו, כִּיס מַעֲשֵׂר שְׁנִי לִי בְּבֵית, הֵלֶךְ וּמִצָּא שֵׁם שְׁלוֹשָׁה כִּיסִּים הַגָּדוֹל שֶׁבְּכֹלֵן מַעֲשֵׂר, וְהַשָּׂאָר חֲלִין; וְאִף עַל פִּי כֵן לֹא יֵאכַל מִן הַקִּטְנִים, עַד שִׁיחֲלָלִם עַל הַגָּדוֹל.

ו. מִי שֶׁנִּשְׁתַּתֵּק וְאָמְרוּ לוֹ, מַעֲשֵׂר שְׁנִי שְׁלֹךְ בְּמְקוֹם פְּלוֹנִי, וְהִרְפִּין בְּרֹאשׁוֹ בּוֹדֵקִין אוֹתוֹ שְׁלוֹשָׁה פְּעָמִים כְּדֶרֶךְ שְׁבוּדֵקִין לְגִטִּין, וַיְהִיו דְּבָרָיו קִיָּמִין.

ז. אָמְרוּ לוֹ בַּחֲלוּם, מַעֲשֵׂר שְׁנִי שְׁלֹאֲבִיף שְׂאֲתָה מִבֶּקֶשׁ, הָרִי הוּא בְּמְקוֹם פְּלוֹנִי אִף עַל פִּי שֶׁמִּצָּא שֵׁם מֵה שֶׁנֶּאֱמַר לוֹ, אֵינוֹ מַעֲשֵׂר: דְּבָרֵי חֲלוּמוֹת, לֹא מַעֲלִין וְלֹא מוֹרִידִין.

ח. הָאוֹמֵר לִבְנָיו, אִפְלוּ אֲתֶם מֵתִים, אֵל תִּגְעוּ בְּזוּיֹת זֹו, וּמִצָּאוּ שֵׁם מַעוֹת הָרִי אֵלּוּ חֲלִין; טָמֵן מַעוֹת בְּפִנְיֵהֶם, וְאָמַר לָהֶם שְׁלַפְלוֹנִי הֵן, אוֹ שְׁלַמַּעֲשֵׂר שְׁנִי הֵן אִם כְּמַעֲרִים, אֵין חוֹשְׁשִׁין לְדְבָרָיו; וְאִם כְּמִתְפּוֹן, דְּבָרָיו קִיָּמִין.

ט. הַמוֹצָא כָּלִי, וְכָתוּב עָלָיו מִים הָרִי מֵה שֶׁבִּתּוֹכוֹ מַעֲשֵׂר שְׁנִי; דָּלֶת, דְּמָאִי; טִית, טָבֵל; תּוֹ, תְּרוּמָה; קוֹף, קֶרֶבֶן; וְאִם הָיָה שְׁלַמַּתְכֶּת, הוּא וּמֵה שֶׁבִּתּוֹכוֹ קֶרֶבֶן: שֶׁכֵּן הָיוּ כּוֹתְבִין אוֹת אַחַת מִן הַשֵּׁם, בְּשַׁעַת הַסִּכָּנָה.

י. מַעוֹת הַנִּמְצְאוֹת בִּירוּשָׁלַיִם אִפְלוּ דִּינָרֵי זָהָב עִם הַכֶּסֶף וְעִם הַמַּעוֹת הָרִי אֵלּוּ חֲלִין, הוֹאִיל וְשׁוּקֵי יְרוּשָׁלַיִם מִתְכַּבְּדִין בְּכֹל יוֹם. מִצָּא בְּתוֹכָן חֶרֶס, וְכָתוּב בּוֹ מַעֲשֵׂר הָרִי אֵלּוּ מַעֲשֵׂר שְׁנִי. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשָׂאָר יָמוֹת הַשָּׁנָה; אֲבָל בְּשַׁעַת הָרִגְלָה, הַכֹּל מַעֲשֵׂר.

יא. מַעוֹת הַנִּמְצְאוֹת לְפָנֵי סוֹחָרֵי בִּהְמָה בִּירוּשָׁלַיִם, לְעוֹלָם מַעֲשֵׂר שְׁחִזְקָת רַב הָעֵם מִבֵּיאִין מַעוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנִי, וְקוֹנִין בּוֹ

בהמות ; והנמצאות בהר הבית, לעולם חלין שחזקתן מתרומת
הלשפה, שחללום הגזברין על הבהמה.

יב. תבה שנשתמש בה חלין ומעשר שני, ומצא בתוכה מעות
אם רב מניחי מעשר, הרי המעות מעשר ; ואם רב מניחי חלין,
חלין ; מחצה למחצה, חלין. מצא פרות בין פרות מעשר
לפרות תרומה, יפלו לקרוב. מחצה למחצה, יאכלו כחמרי
שניהן אסורין לזרים וטעונין רחיצת ידים והערב שמש,
בתרומה ; ואסורים לאונן וטעונים הבאת מקום, כמעשר. וכן
במעות הנמצאות בין חלין למעשר.

יג. מעשר שני שלדמאי ושלודאי שנתערבו, יאכלו כחמר
שלחן. פרות מעשר שנתערבו בפרות חלין יאכל הכל בטרהרה
במקום, או יפדה את המעשר. לפיכך אם נתערבו בירושלים,
אסורין בכל שהן במינן הואיל והוא בירושלים, הרי הוא כדבר
שיש לו מתירין ; ויאכל הכל בטרהרה.

יד. הזרע מעשר שני אחר שנכנס לירושלים, הגדולין מעשר
שני. אבל אם זרעו קדם שיכנס הגדולין חלין, ואפלו בדבר
שאין זרעו כולה ; ופודין אותו בשעת זריעתו.

טו. מעשר שני, בטל ברב. באיזה מעשר אמרו : במעשר
שנכנס לירושלים ויצא, ונפלו מחצות שהרי אין שם מחצות
להחזירו לשם, ואי אפשר לפדותו מאחר שנכנס, ואף על פי
שאין בו שווה פרוטה ; ונמצא דבר שאין לו מתירין, ובטל ברב
כמו שבארנו בהלכות אסורי מאכלות.